

Development of Literature Teaching Model with SQ4R Teaching Methods Combined with Digital Storytelling to Enhance the Ability to Criticism Thai Literature of Secondary School Students

Parichard Jarudilokkul¹, Noawanit Songkram²

Received: May 12, 2022 – Revised: August 8, 2022 – Accepted: August 30, 2022

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop a literature-teaching model using SQ4R teaching and digital storytelling, and 2) to study the effects of the literature-teaching model on Thai literary criticism ability and students' opinions of the model. The study was divided into phases according to the research objectives. The experiment lasted for five weeks, including 15 classes. The participants were 40 Grade 7 students from Sarawittaya School in the academic year 2021, selected using the purposive sampling method. The research methodology employed a one-group pretest-posttest design, and the research instruments consisted of a model evaluation form, a lesson plan, a Thai literature criticism test, and a questionnaire regarding students' opinions of the model. Descriptive statistics and the Mann-Whitney U test were used to analyze the data. The findings showed that the developed literature teaching model, which utilized SQ4R teaching and digital storytelling, had an impact on Grade 7 students' abilities in Thai literary criticism. The model consisted of five components: literary content, learning activities, worksheets, evaluation, and learning resources and tools. The learning process comprised four steps: brainstorming and planning, reading comprehension, analysis, and literary criticism. The results of the teaching model experiment demonstrated that the students' average posttest score for Thai literary criticism ability was significantly higher than their average pretest score at the .05 level.

Keywords: Digital Storytelling, SQ4R Teaching Method, Thai Literary Criticism

¹ *Corresponding Author,*

Department of Educational Technology and Communications, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok, 10330, Thailand. planoi_35@hotmail.com

² Department of Educational Technology and Communications, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok, 10330, Thailand. noawanit.s@chula.ac.th

การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการ วิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ปาริชาติ จารุติลกกุล¹ และ เนาวนิตย์ สงคราม²

รับต้นฉบับ : 12 พฤษภาคม 2565 – รับแก้ไข : 8 สิงหาคม 2565 – ตอบรับตีพิมพ์ : 30 สิงหาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล 2) ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยและความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อรูปแบบการสอนฯ แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียว โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One-group pretest-posttest design) วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ รวมทั้งหมด (15 คาบเรียน) ตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารวิทยา ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling method) เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แบบประเมินรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทย และแบบสอบถามความคิดเห็นในการเรียนโดยใช้รูปแบบฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และ Man Whitney U test ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล ที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ เนื้อหาวรรณคดีไทย กิจกรรมการเรียนรู้ ใบงาน การประเมินผล และ แหล่งการเรียนรู้และเครื่องมือ โดยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผนระดมความคิด ขั้นอ่านเอาเรื่อง ขั้นวิเคราะห์ และ ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนฯ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ : การสอนวรรณคดี, วิธีการสอนแบบ SQ4R, การเล่าเรื่องแบบดิจิทัล, การวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทย

¹ ผู้รับผิดชอบบทความหลัก,

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330
planoi_35@hotmail.com

² ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330
noawanit.s@chula.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญ

การเรียนการสอนวรรณคดีในยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ครูผู้สอนต้องมีการปรับเปลี่ยนกลวิธีในการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัยในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเรียนการสอนวรรณคดีไทยที่นักเรียนให้ความสำคัญน้อยลง หรือมองว่าเป็นการเรียนวรรณคดีเป็นเรื่องล้าหลัง ดังนั้นการสอนวรรณคดีให้นักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้เห็นถึงคุณค่าความงามที่ปรากฏในวรรณคดีไทยด้วยวิธีการสอนรูปแบบเดิม ๆ ที่ครูผู้สอนมักมุ่งเน้นการถอดความเนื้อหาสาระให้นักเรียนฟังเพียงอย่างเดียวอาจไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีในการเรียนวรรณคดีได้ การศึกษาวรรณคดีและวรรณกรรมอย่างแท้จริง คือ การอ่านอย่างพินิจโดยใช้ความคิดพิจารณาอย่างละเอียด เพื่อประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมได้อย่างมีเหตุผลว่ามีความดีเด่นหรือข้อบกพร่องอย่างไร ทำให้เกิดความซาบซึ้ง และตระหนักในคุณค่าความงามของวรรณคดีและวรรณกรรมจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ระบุมาตรฐานในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมไว้ว่า เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยคุณภาพของนักเรียนที่จบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะสามารถสรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์หัตถ์ละครสำคัญวิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดี วรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การศึกษาวรรณคดีจึงไม่ได้เพียงแต่มุ่งเน้นการอ่านเข้าใจเพียงอย่างเดียว แต่ควรส่งเสริมให้เกิดการวิเคราะห์และวิจารณ์เพื่อให้เห็นคุณค่าความงามของวรรณคดีไทย

จากการเรียนการสอนเนื้อหาวรรณคดีที่ผ่านมา และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวรรณคดีในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสารวิทยา พบว่า นักเรียนไม่สามารถถอดค่าประพันธ์วิเคราะห์ ดีความวรรณคดีได้ เมื่อนักเรียนไม่สามารถศึกษาทำความเข้าใจด้วบทวรรณคดีได้ นักเรียนจึงไม่สามารถวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีต่อไปได้ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่ครูเน้นการสอนแบบบรรยายถอดความเนื้อเรื่องเป็นหลัก ไม่ได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมและฝึกการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ น้อยเหนือ และ มาเรียม นิลพันธุ์ (2564) พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยของครูมุ่งเน้นด้วยวิธีบรรยายเป็นหลัก ขาดการเชื่อมโยงวรรณคดีไทยกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน นักเรียนจึงเกิดความเบื่อหน่ายขาดความสนใจในการเรียนวรรณคดีไทยไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณคดีไทย เช่นเดียวกับ อิศศักดิ์ จิระตราฐ (2561) ได้ศึกษาเอกสารและสรุปปัญหาการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมไว้ว่า เกิดขึ้นจาก 2 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมน้อย เพราะรู้สึกว่าเป็นเรื่องไกลตัว ไม่สนุกสนาน ไม่ท้าทาย และ 2) ผู้สอน มุ่งสอนแต่การถอดความ หรือแปลศัพท์จากตัวบทมากกว่าการสอนให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และวิจารณ์

การจัดการเรียนสอนวรรณคดีจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมเกิดความสนุกสนานและได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีมากกว่าการเน้นการอ่านเพื่อถอดค่าประพันธ์ จิรัชต์รี เรื่องเขียน และ กรวรรณ ภูิกาวงค์ (2564) กล่าวว่า การเรียนการสอนวรรณคดีควรมีการปรับวิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาวรรณคดีและใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้วิจัยเห็นว่า การนำการเล่นเรื่องแบบดิจิทัลมาใช้เป็น

กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่นักเรียนจะได้ร่วมกันศึกษาเรียนรู้ผ่านขั้นตอนในการสร้างเรื่องราว ซึ่งนักเรียนจะต้องวางแผนระดมความคิด แสดงความคิดเห็น อภิปรายร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มระหว่างดำเนินการสร้างเรื่องราว รวมทั้งวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีที่ตนเองได้ศึกษาผ่านการนำเสนอในรูปแบบการเล่าเรื่องดิจิทัลซึ่งนักเรียนจะได้แสดงออกทางความคิดตีความเรื่องราวในมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม Dewi et al. (2019) ได้กล่าวว่า กระบวนการในการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลจะสามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์ และสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนเกิดความสนุกสนานระหว่างการทำกิจกรรมได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่า นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการอ่านศึกษาวรรณคดีด้วยตนเองเพื่อให้นักเรียนสามารถนำวรรณคดีมาสร้างเป็นเรื่องราวแบบดิจิทัลได้ ผู้วิจัยจึงนำวิธีการสอนแบบ SQ4R มาใช้ เป็นแนวทางในการอ่านพิจารณาวรรณคดี เพื่อให้นักเรียนที่ได้ศึกษาด้วยวรรณคดีอย่างมีขั้นตอน เกิดการคิดตั้งคำถาม อ่านเพื่อหาคำตอบ และสะท้อนความคิดร่วมกัน จากงานวิจัยของ ประวีณา ชูชาติ (2561) ได้นำวิธีการสอนแบบ SQ4R มาพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลและวิธีการสอนแบบ SQ4R มาพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนที่สามารถพัฒนาความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีได้

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล ที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนฯ

สมมุติฐานวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลมีผลคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเล่าเรื่องแบบดิจิทัล

การเล่าเรื่องแบบดิจิทัล คือ การเล่าเรื่องราวที่ผสมผสานมัลติมีเดียดิจิทัลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น ข้อความ ภาพ เสียงประกอบ เสียงบรรยาย วิดีโอ โดยผ่านกระบวนการประยุกต์ใช้สื่อและซอฟต์แวร์ที่หลากหลายในการเล่าเรื่องราวภายในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวประสบการณ์ของผู้เล่าเอง หรืออธิบายในบางสิ่งบางอย่าง โดยมีองค์ประกอบ ทั้งหมด 7

องค์ประกอบ คือ มุมมอง (point of view) คำถามสะท้อนอารมณ์ (dramatic question) เนื้อหาทางอารมณ์ (emotional content) น้ำเสียง (the gift of the voice) ดนตรีประกอบ (soundtrack) 6. การประหยัด/ความคุ้มค่า (economy) และ จังหวะ (pacing) (Bumgarner, 2012 ; Lambert, 2010 ; Center for Digital Storytelling, 2005) โดยมีขั้นตอนในการสร้างการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวางแผนระดมความคิด (planning) เป็นขั้นแรกก่อนการดำเนินการที่จะต้องวางแผนงาน คิดประเด็น หัวข้อที่ต้องการนำเสนอเรื่องราว
2. การเขียนสคริปต์ (script) คือ การเขียนบทหรือเนื้อหาเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ
3. การเขียนสตอรี่บอร์ด (storyboards) คือ การเขียนกรอบแสดงเรื่องราวที่สมบูรณ์ โดยมีการแสดงรายละเอียดที่จะปรากฏขึ้นในเรื่องราวนั้น ๆ
4. การรวบรวมวัสดุมีเดียที่จำเป็นในการผลิต (materials) คือ การเลือกใช้สื่อวัสดุมีเดียต่าง ๆ เช่น รูปภาพ เสียงบรรยาย เสียงประกอบ มาประกอบการสร้างเรื่องราวให้มีความสอดคล้องกัน
5. การเผยแพร่แบ่งปัน (share) เมื่อเรื่องราวสร้างเสร็จอย่างสมบูรณ์แล้ว แบ่งปันให้กับผู้อื่นหรือทำการเผยแพร่ออนไลน์

จากกระบวนการในการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์เรื่องราวดิจิทัล โดยจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างเรื่องราวตามแผนการที่ได้วางไว้ มีการจัดระเบียบความคิด ตั้งคำถาม แสดงความคิดเห็น และเขียนคำบรรยาย ด้วยการแบ่งปันผลงานของพวกเขากับเพื่อน ๆ กระบวนการเล่าเรื่องนี้ต้องการให้นักเรียนใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ เช่น มุมมองในการนำเสนอเรื่อง หรือการตีความเนื้อหา เพื่อนำเสนอ เป็นต้น นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถได้รับประสบการณ์อันมีค่าในการวิพากษ์วิจารณ์ผลงาน ของตนเองและอื่น ๆ เชื่อว่าการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลมีศักยภาพที่จะนำมาใช้เป็นกลยุทธ์การสอนที่มีต่อการคิดวิเคราะห์และวิจารณ์ให้กับนักเรียนได้ (Robin, 2016; Chen and Chuang, 2020) และจากงานวิจัยของ Dewi et al. (2019) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อการสอนการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลตามบริบทเพื่อปรับปรุงการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่าการคิดเชิงวิเคราะห์ ทุกด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีการสอนแบบ SQ4R

วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ของ Walter Pauk (Pauk, 1984) เป็นแนวทางการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนแบบ SQ3R ของ Frank Robinson ซึ่งเป็นกลวิธีสอนที่จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. Surveying (S) การอ่านอย่างสำรวจคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ไม่ควรใช้เวลาในการอ่านนานเกินไป
2. Questioning (Q) การตั้งคำถาม การตั้งคำถามทำให้เกิดความสนใจ
3. Reading (R) การอ่านอย่างตั้งใจ และจดจ่อ เน้นการรวบรวมคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ในข้างต้น
4. Recording (R) การบันทึกย่อของความคิด ข้อเท็จจริง รายละเอียดไว้ตรงจุดที่อ่านนั้นสังเกต และ ปิดเส้นใต้ข้อความสำคัญ

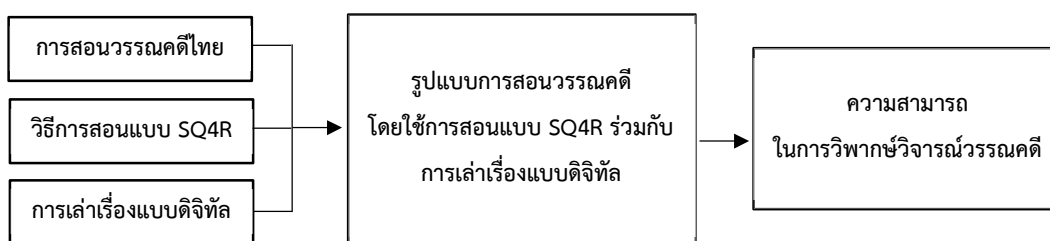
5. Reciting (R) การสรุปใจความสำคัญ จากการรวบรวมรายละเอียดที่บันทึกไว้นำมาเรียบเรียงเป็นคำพูดของตนเอง

6. Reflecting (R) การสะท้อนความคิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดในความทรงจำระยะยาวของคุณ

ขั้นตอนในวิธีการสอนแบบ SQR4 ช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางในการอ่านอย่างมีขั้นตอนชัดเจน ผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายและจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบ ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ การคิดซับซ้อนในระหว่างกระบวนการอ่าน ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านมากยิ่งขึ้น (บุหลัน ค่ายิ่ง, 2556) และจากงานวิจัยของ นริศรา ชยธวัช (2563) พบว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนได้

ความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดี

การวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม คือ การให้คำตัดสินว่าวรรณคดีและวรรณกรรมนั้นมีคุณค่าหรือบกพร่องอย่างไร ซึ่งการวิจารณ์ควรพิจารณาเนื้อเรื่องว่าเหมาะสม สื่อความ และสื่ออารมณ์ได้ดีเพียงใด มีข้อคิดที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างไร พฤติกรรมของตัวละครมีความเหมาะสมหรือไม่ หากวิจารณ์คำประพันธ์ประเภทร้อยกรองควรพิจารณาเรื่องรูปแบบคำประพันธ์ การใช้คำให้เกิดความงามด้านเสียงและความหมาย (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2559) การสอนให้ผู้เรียนเกิดความกล้าในการแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน สามารถวิเคราะห์วินิจัยรายละเอียดต่าง ๆ และแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน โดยแสดงความคิดเห็นของตนประกอบได้ อย่างกลมกลืน เรียกได้ว่ารู้วิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้กลวิธีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การสนทนา ซักถาม หรือใช้บทบาทสมมติ เช่น สมมติว่าถ้านักเรียนเป็นตัวละครนั้น ๆ นักเรียนจะหาทางออกของปัญหาอย่างไร เหตุใดจึงเลือกทางออกเช่นนั้น แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน นับได้ว่าเป็นการสอนการวิจารณ์ในระดับหนึ่ง โดยกระบวนการในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีนั้นเริ่มจาก 1) การวิเคราะห์ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบหรือหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของเนื้อหาวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ 2) การแปลความหรือตีความสาร คือ การอธิบายความถึงสิ่งที่ผู้แต่งหรือตัววรรณคดีต้องการสื่อสารสิ่งใดกับผู้อ่าน และ 3) การประเมินค่า คือ การพิจารณาวรรณคดีเพื่อตัดสินคุณค่าว่าวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ มีจุดเด่น จุดด้อยอย่างไร (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2517; กุหลาบ มลลิกามาต, 2538; ฮามีดี๊ะ จันทรศรี, 2547)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล

รูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การสอนวรรณคดี การเล่าเรื่องแบบดิจิทัลและวิธีการสอนแบบ SQ4R
2. วิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์ขั้นตอนของรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล

ขั้นตอนการสอนวรรณคดี	การเล่าเรื่องแบบดิจิทัล	วิธีสอนแบบ SQ4R	ขั้นตอนของรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล
			1. ขั้นวางแผนระดมความคิด
	1. การวางแผนระดมความคิด (planning)	1. อ่านสำรวจ Survey (S) 2. การตั้งคำถาม Question (Q)	1.1 วางแผน (Planning) 1.2 อ่านสำรวจ (Survey) 1.3 ตั้งคำถาม (Question)
1. ขั้นการอ่านเข้าใจ		3. อ่านซ้ำ Read (R) 4. จดบันทึก Record (R)	2. ขั้นอ่านเอาเรื่อง 2.1 อ่านละเอียด (Read) 2.2 จดบันทึก (Record) 2.3 สรุปใจความสำคัญ (Recite)
2. ขั้นสอนแนวคิดสำคัญ		5. สรุปใจความ Recite (R)	
3. ขั้นวิเคราะห์และวิจารณ์	2. การเขียนสคริปต์ (script) 3. การเขียนสตอรี่บอร์ด (storyboards) 4. การรวบรวมมัลติมีเดียที่จำเป็นในการผลิต(materials)		3. ขั้นวิเคราะห์ 3.1 การเขียนสคริปต์ (script) 3.2 การเขียนสตอรี่บอร์ด (storyboards) 3.3 การรวบรวมมัลติมีเดียที่จำเป็นในการผลิต (materials)
4. ขั้นประเมินผล	5. การเผยแพร่แบ่งปัน(Share)	6. สะท้อนคิด Reflect (R)	4. ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ 4.1 การเผยแพร่แบ่งปัน (Share) 4.2 วิเคราะห์วิจารณ์ (Reflect) 4.3 ประเมินผล (Evaluate)

3. ร่างรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

4. นำร่างรูปแบบการเรียนการสอนฯ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงตามคำแนะนำ

5. นำร่างรูปแบบฯ ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 คน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ และขั้นตอนพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ระยะที่ 2 ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบฯ

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารวิทยา ประจำปีการศึกษา 2564 และตัวอย่างวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารวิทยา ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการสอนวรรณคดีด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทย ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบฯ ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสม โดยใช้แนวทางการสร้างแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับตามลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ผลการประเมินพบว่า ผ่านเกณฑ์โดยมีค่าเฉลี่ย $M = 4.63$, $SD = 0.58$

2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนวรรณคดีด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม โดยการประเมินใช้เกณฑ์ที่การประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับตามลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ผลการพิจารณาตรวจสอบพบว่า ผ่านเกณฑ์โดยมีค่าเฉลี่ย $M = 4.77$, $SD = 0.29$

3. เว็บการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนวรรณคดีด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอเว็บไซต์ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินเว็บการเรียนรู้ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการออกแบบ ด้านเนื้อหา ด้านการตกแต่งด้านการใช้งาน โดยการประเมินใช้เกณฑ์ที่การประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับตามลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ผลการพิจารณาตรวจสอบพบว่า ผ่านเกณฑ์โดยมีค่าเฉลี่ย $M = 4.65$, $SD = 0.29$

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทย เป็นปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ และอัตนัย จำนวน 5 ข้อ ก่อนนำไปให้ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบข้อปรนัย จำนวน 25 ข้อ ทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน เพื่อประเมินค่า

ความยากง่าย (level of difficulty of items) อำนาจจำแนก (discrimination power of the items) และค่าความเที่ยง (Validity) โดยคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20 ซึ่งได้ผล KR-20 = 0.87 ส่วนข้อคำถามปรนัย 5 ข้อ ประเมินโดยใช้การประเมินความสอดคล้อง (IOC) เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงตามคำแนะนำ ผลการพิจารณาตรวจสอบพบว่าผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC = 1.0

2. แบบสอบถามความคิดเห็นในการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถการวิพากษ์วิจารณ์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านสื่อเทคโนโลยี จำนวน 20 ข้อ ประเมินโดยใช้การประเมินความสอดคล้อง (IOC) เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงตามคำแนะนำ ผลการพิจารณาตรวจสอบพบว่าผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC = 1.0

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบแผนการทดลองขั้นต้นแบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน (One-group pretest-posttest design) โดยทำการวัดคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล จำนวน 40 คน รวมระยะเวลา 15 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที มีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1) เตรียมความพร้อมก่อนการเรียนการสอนในด้านของสถานที่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ต

2) จัดกิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียน โดยแนะนำรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล ที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในคาบเรียนที่ 1

3) ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทย

4) ผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในคาบเรียนที่ 2 - 14

5) ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทย

6) ประเมินความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นในการเรียนด้วยรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ ค่าสถิติทดสอบ Mann-Whitney U Test

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนในรูปแบบฯ โดยใช้ความถี่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายข้อมูลทั่วไป

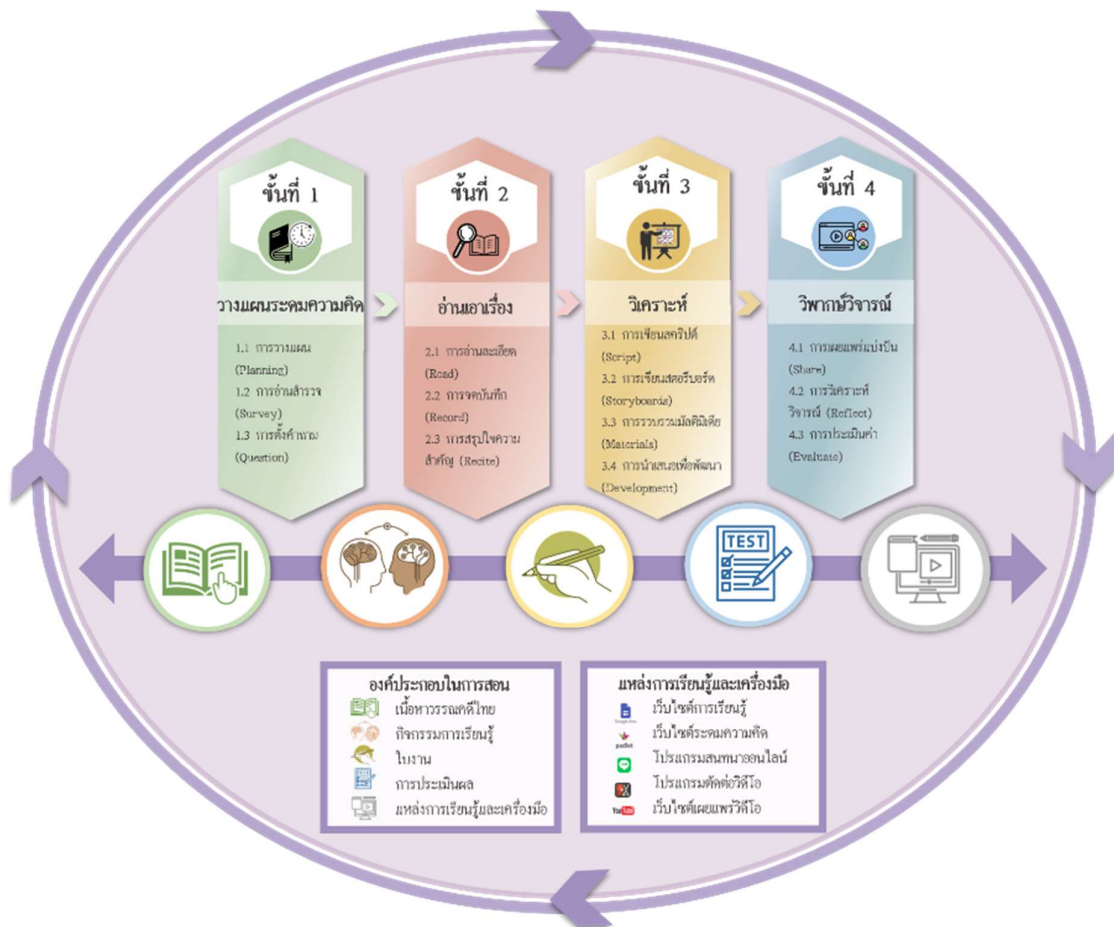
ตารางที่ 2 แสดงกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนฯ

คาบเรียน	กิจกรรม	ความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดี
1	การปฐมนิเทศ ทดสอบความสามารถการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดี ไทยก่อนเรียน	
2	ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามรูปแบบฯ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผนระดมความคิด	
3 - 4	ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามรูปแบบฯ ขั้นที่ 2 ขั้นอ่านเอาเรื่อง	องค์ประกอบย่อย : วิเคราะห์ องค์ประกอบย่อย : แปลความ ตีความ
5 - 11	ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามรูปแบบฯ ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์	องค์ประกอบย่อย : วิเคราะห์ องค์ประกอบย่อย : แปลความ ตีความ
12 - 14	ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามรูปแบบฯ ขั้นที่ 4 ขั้นวิพากษ์วิจารณ์	องค์ประกอบย่อย : วิเคราะห์ องค์ประกอบย่อย : ประเมิน ค่า
15	ทดสอบความสามารถการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดี ไทยหลังเรียน นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อ รูปแบบฯ	

ผลการวิจัย

ผลของการพัฒนาแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล ที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงได้รายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบฯ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน สามารถสรุปประกอบของรูปแบบฯ ได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เนื้อหาวรรณคดี 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 3) ใบงาน 4) แบบทดสอบ และ 5) เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผนการอ่าน 2) อ่านเอาเรื่อง 3) วิเคราะห์ และ 4) วิพากษ์วิจารณ์ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน มีความเห็นว่า ต้นแบบของรูปแบบการเรียนฯ มีคุณภาพ และความเหมาะสม ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.63$, $SD = 0.58$)

ภาพที่ 2 รูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทย

ผลของการศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล ที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการศึกษาของการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า คะแนนความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าทดสอบ $U = 192.00$ ค่า $p < .001$ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสอนวรรณคดี โดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยก่อนและหลังเรียน (N = 40)

การประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	Mean rank	<i>U</i>	<i>p</i>
ก่อนเรียน	13.62	03.36	25.30	192.00	< .001
หลังเรียน	20.27	04.52	55.70		

ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการเรียนการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล

หลังการทดลองระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ (15 คาบเรียน) กับตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารวิทยา ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 40 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินผลความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านสื่อเทคโนโลยี โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้ 4.50 - 5.00 = ดีมาก 3.50 - 4.49 = ดี 2.50 - 3.49 = ปานกลาง 1.50 - 2.49 = น้อย และ 1.00 - 1.49 = น้อยมาก (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552)

ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการเรียนการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล ที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนในการเรียนการสอนวรรณคดีโดยใช้การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล ที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

รายการประเมิน	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผล
ด้านครูผู้สอน	4.57	0.58	มากที่สุด
ด้านผู้เรียน	4.03	0.90	มาก
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	4.37	0.76	มาก
ด้านสื่อเทคโนโลยี	4.47	0.64	มาก
รวม	4.36	0.72	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทย

รูปแบบ มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) เนื้อหาวรรณคดีไทย 2) กิจกรรมการเรียนรู้ 3) ใบงาน 4) การประเมินผล และ 5) แหล่งการเรียนรู้และเครื่องมือเครื่องมือ โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผนระดมความคิด 2) อ่านเอาเรื่อง 3) วิเคราะห์ และ 4) วิพากษ์วิจารณ์ แสดงว่ารูปแบบมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ารูปแบบฯ มีกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้วรรณคดีด้วยตนเอง นักเรียนได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการนั่งฟังครูสอนเพียง

อย่างเดียว เป็นไปตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญ ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) โดยนักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบฯ 4 ขั้นตอน จากการสังเคราะห์ขั้นตอนระหว่าง การสอนวรรณคดี การเล่าเรื่องแบบดิจิทัล และการสอนแบบ SQ4R

ในการเรียนการสอนวรรณคดีพบว่าครูผู้สอนเน้นการ ถอดคำประพันธ์มากกว่าการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายกับการเรียนวรรณคดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง เข้ามาใช้เป็นกิจกรรมในการเรียนวรรณคดี เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาวรรณคดีด้วยตนเอง และเป็นไปด้วยความสนุกสนาน สอดคล้องกับ พัทธา วาณิชคิน (2562) ที่กล่าวว่า การเล่าเรื่องหรือเทคนิคการเล่าเรื่อง (Storytelling Technique) เป็นเครื่องมือสอนที่น่าสนใจและมีศักยภาพเป็นอย่างมากที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียน เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด เนื่องจากการช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างสนุกสนาน

โดยขั้นตอนของรูปแบบการสอนฯ เริ่มจากการขั้นที่ 1 วางแผนระดมความคิด ให้นักเรียนเสนอความคิด ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการศึกษาวรรณคดีเพื่อวางแผนในการสร้างเรื่องราวดิจิทัลของกลุ่มตนเอง จากนั้นนักเรียนต้องศึกษาข้อมูลจากวรรณคดีที่จะนำมาสร้างเรื่องราวให้เข้าใจ จากวิธีการสอนแบบ SQ4R คือ ขั้นที่ 2 การอ่านเอาเรื่อง ในขั้นตอนย่อยต่าง ๆ ของวิธีการสอนแบบ SQ4R สามารถช่วยให้นักเรียนได้อ่านศึกษาวรรณคดีอย่างมีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน เกิดการตั้งประเด็นคำถาม และอ่านเพื่อหาคำตอบ เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ในการอ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิดา หงษ์เหม (2560) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดพบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีแล้วจึงจะสามารถวิเคราะห์ และวิจารณ์วรรณคดีต่อไปได้ตามระดับของการอ่าน สอดคล้องกับ วชิร บุรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ (2542) กล่าวว่า การอ่านในระดับเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ คือ การอ่านอย่างละเอียดด้วยความรอบคอบและเข้าใจเนื้อเรื่องหรือเนื้อหาสาระของเรื่องได้เป็นอย่างดีอ่านแล้วสามารถแยกแยะได้ว่าเรื่องนั้น ๆ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรที่มาของเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างไรแนวคิดและมุมมองของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นอย่างไร โดยอาศัยการพิจารณาหาเหตุผลประกอบ และรู้จักการเปรียบเทียบจึงจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถ สรุปเรื่อง และสรุปแนวคิดหรือมุมมองของผู้เขียนได้ นักเรียนจะสามารถแสดงแนวคิดและมุมมองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้จากกิจกรรมต่อไปในขั้นที่ 3 วิเคราะห์ นักเรียนต้องวิเคราะห์ว่าเรื่องราวที่ตนเองจะสร้างต้องมียุคประกอบอะไร จะนำเสนอเรื่องราวในมุมมองใด ควรใช้สื่อมัลติมีเดียอะไรมาประกอบเรื่องราวนั้น ๆ ผ่านขั้นตอน การเขียนสคริปต์ การเขียนสตอรี่บอร์ด การรวบรวมมัลติมีเดียที่จำเป็นในการผลิตและการนำเสนอเพื่อพัฒนา ตามที่ Robin (2016) ได้กล่าวว่า การเล่าเรื่องแบบดิจิทัล นักเรียนจะได้เรียนรู้ที่จะจัดระเบียบความคิด ตั้งคำถาม แสดงความคิดเห็น และเขียนคำบรรยายด้วยการแบ่งปันผลงานของพวกเขากับเพื่อน ๆ

และยังสามารถได้รับประสบการณ์อันมีค่าในการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของตนเอง และอื่น ๆ ซึ่งนำไปสู่ขั้นที่ 4 การวิพากษ์วิจารณ์ เป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากนักเรียนได้สร้างเรื่องราวแบบดิจิทัล และนำไปเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูปเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งเป็น สื่อสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้ในปัจจุบันการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเรียนในตำรา และภายในห้องเรียนเท่านั้น สอดคล้องกับ อรพินท์ คำสอน (2562) ที่กล่าวว่า ผู้อ่านในสังคมออนไลน์ปัจจุบันได้สร้างรูปแบบการวิจารณ์ขึ้นใหม่ นั่นคือ “มุขปาฐะออนไลน์” เป็นการปรับตัวของการวิจารณ์วรรณคดีมุขปาฐะเข้าสู่ช่องทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งพื้นที่สำคัญในการเผยแพร่คือ เว็บไซต์ยูทูปเปิดพื้นที่ให้นักอ่านสามารถที่จะสร้างช่องเฉพาะของตนเพื่อเผยแพร่ผลงานในรูปของคลิปวิดีโอและคลิปเสียงที่เกี่ยวกับวรรณคดีวิจารณ์ในรูปแบบต่าง ๆ นักเรียนจะสามารถอธิบายถึงจุดเด่น จุดด้อยของวรรณคดีเพื่อเป็นการตัดสินคุณค่า เป็นไปตามขั้นตอนของการวิพากษ์วิจารณ์ สอดคล้องกับ ฮามิตะ จันทรศรี (2544) ที่กล่าวว่า การวิจารณ์ มีลักษณะเป็นกระบวนการและมีขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์ 2) การอธิบายความ 3) การตีความ และ 4) การประเมินค่า จากขั้นตอนของรูปแบบฯ ที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้วรรณคดีโดยใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2555) ที่กล่าวว่าการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ อันจะเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุมีผลรอบคอบ รู้เท่าทันสื่อ ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

นอกจากนี้รูปแบบฯ ยังมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลายตามแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) โดยมีการวัดและประเมินผลจากการทดสอบ การตรวจชิ้นงาน และการสังเกต ซึ่งสอดคล้อง จินตวิริพร แป้นแก้ว และคณะ (2562) ที่กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่สามารถค้นหาศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียนได้เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล และหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริงสามารถประเมินได้อย่างถูกต้องว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง นอกจากนี้เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการศึกษาเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนรูปแบบฯ จึงมีแหล่งการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นเตรียมไว้ให้กับนักเรียน นักเรียนสามารถใช้ศึกษาเพิ่มเติมได้ โดยผู้วิจัยเลือกแหล่งเรียนรู้แบบเว็บไซต์ที่นักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึง ได้ง่ายทุกที่ ทุกเวลา เพื่อใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลจันทร์ และคณะ (2563) ที่นำเว็บไซต์มาสนับสนุนการเรียนการสอนในการพัฒนาแบบการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคซินเนดิกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบนำตนเองที่มีเว็บสนับสนุนที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ผลการศึกษาทดลองใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการเล่าเรื่องแบบดิจิทัล ที่มีต่อความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีไทย

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($U = 192.00, p < .001$) และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบฯ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.36, SD = 0.72$) อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการสอนฯ มีขั้นตอน 1) วางแผนระดมความคิด 2) อ่านเข้าใจ 3) วิเคราะห์ และ 4) วิพากษ์วิจารณ์

ที่สอดคล้องกับองค์ประกอบย่อยของความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดี ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ 2) การแปลความตีความ และ 3) การประเมินค่า เนื่องจากนักเรียนได้ใช้ทักษะการวิเคราะห์ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมการสร้างเรื่องเล่าแบบดิจิทัล นักเรียนต้องวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องราวในวรรณคดีที่ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ตัวละคร จากนั้นนักเรียนต้องแปลความตีความจุดมุ่งหมายหรือทัศนะของผู้แต่งที่ต้องการสื่อสารกับผู้อ่านผ่านเรื่องราวในวรรณคดีหรือการแสดงออกทางพฤติกรรมของตัวละคร ต้องคำนึงถึงความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ทั้งทางอารมณ์และความคิด ในการแยกแยะให้ได้ว่าสิ่งที่ตัวละครคิดเป็นทัศนะของผู้แต่งหรือไม่ก็ต้องเชื่อมโยงกับโครงเรื่องหรือแก่นเรื่อง (ดวงมน จิตรจำนงค์, 2553)

นอกจากนี้นักเรียนจะได้ฝึกปฏิบัติจากการเขียนสคริปต์ และการเขียนสตอรี่บอร์ด สอดคล้องกับ กิ่งกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล (2560) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนการสอนวรรณคดี ครูผู้สอนควรปลูกฝังกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนผ่านการวิเคราะห์วิจารณ์ลักษณะนิสัยหรือการกระทำของตัวละครได้อย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถนำแนวคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยนำสิ่งที่ได้เรียนมาเปรียบเทียบ หรือเชื่อมโยงให้เข้ากับชีวิต วัย และประสบการณ์ของผู้เรียน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วผู้เรียนก็จะเห็นความสำคัญของการเรียนวรรณคดีมากขึ้น เนื่องจากผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุป หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้นกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลจึงเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถ ในการวิพากษ์วิจารณ์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dewi et al. (2019) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อการสอนการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลตามบริบทเพื่อปรับปรุงการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนในรูปแบบการจำแนกประเภทกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ทุกด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าเฉลี่ย N-gain 0.44

การเล่าเรื่องแบบดิจิทัลนอกจากจะสามารถช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์แล้วยังช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนเกิดความสนุกสนานระหว่างการทำกิจกรรมอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wang et al. (2017) ได้ศึกษาการเล่าเรื่องดิจิทัลเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การคิดวิเคราะห์ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจในการเรียนรู้สูงขึ้นเช่นเดียวกัน และนอกจากนี้การที่นักเรียนสามารถถ่ายทอดเรื่องราววรรณคดีในรูปแบบดิจิทัลได้แสดงว่านักเรียนได้ศึกษาเรื่องราวจนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวรรณคดีเป็นอย่างดีแล้วจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ซึ่งเป็นแนวทางการอ่านอย่างมีขั้นตอนสามารถช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง เมื่ออ่านอย่างเข้าใจแล้วจึงนำมาสู่การคิดวิเคราะห์วรรณคดีในขั้นต่อไปได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวีณา ขูชาติ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดี และวรรณกรรมโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ สิริธร สุขเจริญ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วย

การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้แตกต่างจาก ก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนสามารถเลือกเนื้อหาวรรณคดีที่ใช้ในรูปแบบการสอนฯ ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และความสามารถของผู้เรียนของท่านหรือตามความสนใจของผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม
2. ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการสอนฯ บูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้เช่น วิชาคอมพิวเตอร์
3. ผู้สอนที่นำรูปแบบการสอนฯ ไปใช้ ควรสำรวจความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียน สื่อเทคโนโลยีของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนจำเป็นต้องใช้โปรแกรมสำหรับการตัดต่อวิดีโอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไป อาจมีการนำเทคนิควิธีการสอนอื่น ๆ เพิ่มเติม หรือเพิ่มกิจกรรมที่สามารถสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกการวิพากษ์วิจารณ์ในจำนวนครั้งที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. การวิจัยครั้งต่อไป อาจมีการเพิ่มเครื่องมือให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่น หนังสือวรรณคดีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นักเรียนได้เลือกศึกษาอย่างอิสระ
3. การวิจัยครั้งต่อไป อาจเพิ่มตัวแปรตามที่น่าจะเกิดขึ้นได้ในการศึกษา เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการเรียนรู้วัฒนธรรม ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น เจตคติต่อการเรียนวรรณคดี เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักพิมพ์โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย. http://academic.obec.go.th/images/document/1559878925_d_1.pdf
- กึ่งกาญจน์ บุณสินวัฒนกุล. (2560). จะสอนวรรณคดีอย่างไรให้ผู้เรียนเกิดมโนทัศน์. *วารสารมจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(4), 203-213. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/245638/166174>
- กุหลาบ มลลิกะมาศ. (2538). *วรรณคดีวิจารณ์*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จินตวิรุฬ แปนแก้ว, บุษยา สังขชาติ, นวพร ดำแสงสวัสดิ์, และ เทอดศักดิ์ นาเจริญ. (2562). การประเมินตามสภาพจริง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 30(1), 22-33. <http://ojslib3.buu.in.th/index.php/education2/article/download/5936/3111>
- จิรัชตรี เรื่องเขียน, และ กรวรรณ ภูิกาวงค์. (2564). ประโยชน์ของวรรณคดี (2) : กลวิธีการเล่าเรื่องกับประโยชน์เชิงการสื่อสารที่ปรากฏในการทำงานและชีวิตจริง. *วารสารศิลปศาสตร์*

- ปริทัศน์, 16(1), 189-204. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/larhcu/article/view/246617/171150>
- ชลธิดา หงษ์เหม. (2560). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Dspace บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1470/1/57255403.pdf>
- ดวงมน จิตรจำนงค์. (2553). มโนทัศน์สำคัญในวรรณคดีวิจารณ์และวรรณคดีศึกษา: จากการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงอุดมศึกษา. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(2), 96-108. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/eJHUSO/article/view/85805/68244>
- ทิตนา แหมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรศักดิ์ จิระตราขุ. (2561). *ผลการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วงจรการสะท้อนคิดของกิบส์ที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63353>
- นริศรา ขยงวัช. (2563). *การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Dspace บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3116/1/60263313.pdf>
- นวลจันทร์ ตระกูลวาง, ประวิทย์ สิมมาทัน, และ สนิท ดีเมืองชัย. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคซินเนคติกส์ร่วมกับการเรียนรู้แบบนำตนเองที่มีเว็บสนับสนุนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 17(3), 117-128. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edu-rmu/article/view/251536/169981>
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2517). *วิเคราะห์วรรณคดีไทย*. ไทยวัฒนาพานิช.
- ประจักษ์ น้อยเหนือ, และ มาเรียม นิลพันธุ์. (2564). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามแนวคิด Active Learning เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ และความซาบซึ้งในวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, 11(2), 138-157. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jrcd/article/view/251878/171105>
- ประวีณา ชูชาติ. (2561). *การพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R*. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับนานาชาติ ครั้งที่ 9 (น.861-872). <http://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/1299>

- พัชรา วาณิชคิน. (2562). เทคนิคการเล่าเรื่อง: เครื่องมือสอนที่มีศักยภาพ. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 18(3), 281-291. <https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/JIE/article/view/180159/163613>
- วัชร บุนนสิงห์, และ นิรมล ศตวุฒิ. (2542). *การอ่านเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ด้านหลักสูตรและการสอน (Critical reading in curriculum and instruction)*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2559). *วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. สำนักพิมพ์บริษัทสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เชิงรุก (active learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้*. http://academic.obec.go.th/images/document/1603180137_d_1.pdf
- สิริธร สุขเจริญ. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Dspace บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/14671/57255305.pdf>
- อรพินท์ คำสอน. (2562). อำนาจของนักวิจารณ์: การสร้างองค์ความรู้ทางการวิจารณ์และพลวัตของการปรับเปลี่ยนวรรณคดีวิจารณ์ในประเทศไทย. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 15(1), 47-80. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/eJHUSO/article/view/199148/138886>
- ฮามิดะ จันทรศรี. (2544). *การสร้างชุดการสอน เรื่อง การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องสั้นจากหนังสืออ่านนอกเวลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Glickman, C. D., Gordon S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2018). *Supervision and instructional leadership: A developmental approach*. Pearson.
- Dewi, N. R., Magfiroh, L., Nurkhalisa, S., & Dwijayanti, I. (2019). The development of contextual-based science digital storytelling teaching materials to improve students' critical thinking on classification theme. *Journal of Turkish Science Education*, 16(3), 364-378.
- Pauk, W. (1984). The new SQ4R. *Reading World*, 23(3), 274-275. <https://doi.org/10.1080/19388078409557775>
- Robin, B. R. (2016). The power of digital storytelling to support teaching and learning. *Digital Education Review*, (30), 17-29.
- Wang, I.-T., Wu, T.-T., Chien, Y.-C., & Huang, Y.-M. (2017). Integrating SQ4R and Student Team Achievement Division (STAD) teaching strategies with e-Books to enhance students' English reading comprehension. 2017 Pacific

Neighborhood Consortium Annual Conference and Joint Meetings (PNC).
<https://ieeexplore.ieee.org/document/8203542>

Translated Thai References

- Ministry of Education Thailand. (2008). *The basic education core curriculum B.E. 2551*. Agricultural Cooperative Association of Thailand.
http://academic.obec.go.th/images/document/1559878925_d_1.pdf
- Buranasinvattanukul, K. (2017). How to teach Literature to enhance student's conceptual thinking skill. *Journal of MCU Social Science Review*, 6(4), 203-213. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/245638/166174>
- Mallikamas, K. (1995). *Literary criticism*. Ramkhamhaeng University Press.
- Pankaew, J., Sangkachard, B., Dumsangsawad, N. & Numcharoen, T. (2019). Authentic assessment. *Journal of Education Burapha University*, 30(1), 22-33.
<http://ojslib3.buu.in.th/index.php/education2/article/download/5936/3111>
- Ruangkhian, C., & Deekawong, K. (2021). Advantages of literature (2): Point of view and communicative benefits for careers and living a life. *Journal of Liberal Arts Review*, 16(1), 189-204. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/larhcu/article/view/246617/171150>
- Hongheam, C. (2017). *The development of analytical reading ability of Matthayomsuksa two students by using SQ4R method and mind-mapping technique*. [Master's thesis, Silpakorn University]. Dspace Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1470/1/57255403.pdf>
- Chitchamnong, D. (2010). Significant concepts in literary criticism and literary study: From basic education to higher education. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 6(2), 96-108. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/eJHUSO/article/view/85805/68244>
- Khammanee, T. (2012). *Pedagogical science: Knowledge for effective learning process management*. Chulalongkorn University Press.
- Chiratrachoo, T. (2018). *Effects of literature instruction using Gibbs' reflection cycle on self-awareness of upper secondary school students*. [Master's thesis, Chulalongkorn University]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/63353>
- Chayatawat, N. (2020). *The development of analytical reading skill using SQ4R teaching methods with Graphic Organizer for Mathayomsuksa 2 students* [Master's thesis, Silpakorn University]. Dspace Silpakorn University.
<http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3116/1/60263313.pdf>

- Trakoolwang, N., Simmatun, P., & Teemueangsai, S. (2020). Development of learning model using synthetic technique with self-directed learning on web support to enhance creative thinking and self-learning ability of elementary students. *Journal of Education Rajabhat Maha Sarakham University*, 17(3), 117-128. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edu-rmu/article/view/251536/169981>
- Thepyasuwan, B. (1974). *Analysis of Thai literature*. Thai Wattana Panich Press.
- Noinuay, P., & Nillapun, M. (2021). The development of a learning management model for Thai literature based on active learning to enhance creative problem-solving skill and literary appreciation of high school students. *Journal of Research and Curriculum Development*, 11(2), 138-157. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jrcd/article/view/251878/171105>
- Chuchard, P. (2018). The development of instructional packages improving analytical reading skill in literature value using SQ4R method. Local & global sustainability: Meeting the challenges & sharing the solutions. *Proceedings of the 9th International Conference and Presentation of Research* (pp. 861-872). <http://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/1299>
- Buranasing, W., & Satawut, N. (1999). *Critical reading in curriculum and instruction*. Ramkhamhaeng University Press.
- Institute of Academic Development. (2016). *Literature and literature secondary school Mathayomsuksa 4*. Institute of Academic Development Press.
- The Office of the Basic Education Commission. (2019). *Supervision approach to develop and promote (active learning) management according to the policy to reduce study time Increase learning time*. http://academic.obec.go.th/images/document/1603180137_d_1.pdf
- Sukjaroen, S. (2018). *The development of learning achievement in critical reading of the fifth Grade student using SQ4R techniques with lower ESAN literature* [Master's thesis, Silpakorn University]. Dspace Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1467/1/57255305.pdf>
- Khamsorn, A. (2019). Power of critic: To build critical knowledge and dynamic of change for literary criticism in Thailand. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 15(1), 47-80. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/eJHUSO/article/view/199148/138886>
- Chanthasri, H. (2001). *A construction of teaching package on the topic of reading for analyzing and criticizing short stories from the extra reading books for higher secondary school level by using cooperative learning method* [Master's thesis, Thaksin University]. Thaksin University Library. <http://kb.tsu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/688/1/69706.pdf>